

BIULETYN
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
MECHANIKI TEORETYCZNEJ
I STOSOWANEJ

NR 3

WARSZAWA, LIPIEC - SIERPIEŃ 1960 r.

I. KOMUNIKATY ORGANIZACYJNE

Zebrańie Prezydium Zarządu Głównego P.T.M.T.S. w dniu
23 czerwca 1960 r.

Zebrańie odbyło się przy udziale przedstawiciela Oddziału Wrocławskiego prof. dra I. Kisiela.

Omówiono i zatwierdzono projekt preliminarza budżetowego na rok 1961.

Postanowiono zalecić Zarządom Oddziałów położyć nacisk na udzielanie pomocy finansowej w wykonywaniu prac naukowych i doradzić - nabycie nowoczesnych epidiaskopów niezbędnych do sprawnego przeprowadzania zebrań i konferencji naukowych.

Prof. dr I. Kisiel zreferował sprawę przygotowań do sympozjum Oddziału Wrocławskiego, poświęconego zagadnieniom reologii i wyteżenia. Po obszernej dyskusji uchwalono przyjąć proponowaną przez Oddział Wrocławski nową formę organizacji, polegającą na opublikowaniu i rozesłaniu uczestnikom tekstów referatów na miesiąc przed terminem sympozjum. Postanowiono wypłacić autorom referatów honoraria oraz zwrot kosztów podróży.

Z-ca Sekretarza Generalnego doc. dr Z. Olesiak zreferował projekty planów pracy Oddziałów na rok 1960 i 1961. Postanowiono opublikować w Biuletynie P.T.M.T.S. plany pracy naukowej tych Oddziałów, które nadeszły je do Zarządu Głównego, i wystosować pisma do Zarządów pozostałych Oddziałów z prośbą o przyspieszenie opracowania szczegółowych planów pracy na rok 1960 i perspektywicznych planów na rok 1961.

Nowy Zarząd Oddziału Gliwickiego P.T.M.T.S., wybrany na Walnym Zgromadzeniu Oddziału w dniu 7 kwietnia, ukonstytuował się na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 1960 r. w następującym składzie:

prof.dr Marian Janusz - przewodniczący /Gliwice/
prof.dr Janusz Dietrych - z-ca przewodni-
czącego " "
doc.dr Józef Ledwoń - sekretarz " "
adj.dr Adam Turowski - skarbnik " "
doc.dr Zbigniew Budzia-
nowski - członek zarządu " "
doc.dr Franciszek Wójcik - " " /Częstochowa/

II. KOMUNIKATY O DZIAŁALNOŚCI
NAUKOWEJ ODDZIAŁÓW

Zebrania naukowe w Oddziałach P.T.M.T.S.

W II kwartale 1960 odbyły się w Oddziałach następujące ze-
brania naukowe:

Data	prelegent	temat	liczba	
			uczest- ników	dysku- tantów
<u>Oddział w Gliwicach</u>				
28.4.60	dr L. Müller	Uwagi o zaste- rowaniu analizy wymiarowej w me- chanice	39	5
10.5.60 ^{x/}	doc.dr J. Szargut	Bilans ekserge- tyczny procesów hutniczych		
	z-ca prof.dr J. Sentek	Sprężanie gazu w niechłodzonych sprężarkach pro- mieniowych przy różnych liczbach Macha i różnych wykładnikach i- zentropy	35	6

Data	prelegent	t e m a t	l i c z b a	
			uczest- ników	dysku- tantów
19.5.60	dr J. Głomb mgr W. Kulisz- kiewicz	O pomiarze naprężeń i drgań w konstruk- cjach mostowych	36	5
7.6.60 ^{x/}	prof.dr S. Ochęduszek, mgr S. Gdula mgr I. Polwarczny	Przepływ adiabatyczny płynu ze zbiornika Podobieństwo termo- dynamiczne dla prze- pływu laminarnego w kanale o przekro- ju kołowym	33	4
24.6.60	prof. K. Kutarba mgr T. Melzer dr R. Grzybeś	Ciepłne deformacje turbin parowych i bezpieczeństwo eks- ploatacji Badanie odkształceń kadłuba turbiny 50 MW Analiza stanu naprę- żenia w kołnierzach części wysokoprężnej turbiny 50 MW	76	9

x/ Zebrania w dniach 10.5.60 i 7.6.60, poświęcone zagadnie-
niom mechaniki cieplnej, Oddział P.T.M.T.S. w Gliwicach
zorganizował wspólnie z Komisją Nauk Technicznych P.A.N.
w Krakowie.

Oddział w Krakowie

22.6.60	prof.dr W. Bogusz	Jakościowe badanie układów dynamicznych nieliniowych	17	5

Data	prelegent	temat	l i c z b a	
			uczest- ników	dysku- tantów
<u>Oddział w Łodzi</u>				
26.5.60	doc.dr W. Żurek	Nierównomierność a mechaniczne właści- wości włókna	31	5
9.6.60	prof.dr J. Szmelter	Teoria przepływu w przędzarce Boryń- ca	26	3
23.6.60	prof.dr J. Leyko	Przybliżona metoda wytrzymałościowego obliczania niesyme- trycznego wirnika o łopatkach promienio- wych	17	8
<u>Oddział w Poznaniu</u>				
26.5.60	dr F. Zeidler	Równanie Duffinga i jego zastosowanie	12	7
14.6.60	prof.dr M. Krzyżański	Transformacja La- place'a - Picone i jej zastosowanie	17	5
<u>Oddział w Szczecinie</u> ^{xx/}				
22.4.60	dr A. Radzikowski	Wpływ szybkości po- stępu frontu podziem- nej eksploatacji gór- niczej na konstrukcję obiektów portowych	12	4

xx/ Na sesji naukowej Politechniki Szczecińskiej, która odbyła się w maju b.r., członkowie Oddziału Szczecińskiego P.T.M.T.S. przedstawili następujące referaty i komunikaty: 1/ dr Z.Wiśniewski, Pewne problemy prefabrykacji i konstrukcji sprężonych, 2/ doc.J.Łempicki, Teoretyczne problemy zginania belek żelbetonowych, 3/ mgr M.Kesecki, mgr J.Kurzawa, mgr H.Priebe, Konstrukcje i technologia produkcji elementów wielkopłytkowych w Szczecinie, 4/ dr A.Radzikowski, Zagadnienie budownictwa wodnego na terenach zagrożonych oskądami górniczymi, 5/ prof.dr K.Lisowski, Fale baryczne na Bałtyku, 6/ dr J.Sużocki, Układy powierzchniowe w zastosowaniu do fundamentowania, 7/ mgr J.Derobczyński, mgr J.Kubicki, Przegląd własnych badań rzeczywistej pracy konstrukcji mostowych, 8/ mgr H.Ostapiuk, mgr A.Witkowski, Badania rentgenograficzne spawanych konstrukcji mostowych, 9/ mgr Z.Paczkowski, Analiza odkształceń mostu Cłewego.

Data	prelegent	t e m a t	l i c z b a	
			uczest- ników	dysku- tantów

Oddział w Warszawie

21.6.60	prof.dr Z.Kączkowski	Wpływ sił poprzecz- nych na ugięcia i drżania płyt ortot- repeowych	18	5

Oddział we Wrocławiu

21.4.60	doc.dr O.Dąbrowski	Ogólne rozwiązanie powłoki translacyj- nej o kształcie pa- rabeloidy	18	6

Data	prelegent	t e m a t	liczba	
			uczeet- ników	dysku- tantów
23.5.60	mgr H. Boroach	Konstrukcje powierzchniowe o kształcie parabeleidy hiperbolicznej	17	5
20.6.60	mgr Z. Kewal	Obliczenia tarcz o konturach krzywoliniowych Sprawozdania uczestników konferencji naukowej G.A.M.M. we Freiburgu i sympezyjów w Poznaniu i Gdańsku	16	7

Plany zebrań naukowych w Oddziałach

Oddział w Gliwicach zaplanował do końca b.r. następujące zebrania naukowe:

<u>27.10.60</u>	mgr M. Gierzyńska	Analiza pracy śrubowej ciernej i obliczenie obciążenia korpusu
<u>24.11.60</u>	s-ca prof. dr I. Szpilecki	Rezonanse autoparametryczne w układach o n stopniach swobody
<u>22.12.60</u>	doc. dr M. Zakrzewski	Niektóre zagadnienia teorii dekahedri

Zarząd Oddziału przedyskutował również i wstępnie przyjął 10 zgłoszonych tematów do przedstawienia na zaplanowanych na rok 1961 9 zebraniach naukowych.

Oddział w Krakowie zamierza zorganizować do końca b.r. 6 zebrań naukowych z następującymi referatami:

mgr L. Debrzański	Pewne problemy stateczności prętów zwoitych
mgr S. Piechzik	Stan graniczny pręta jednocześnie zginanego i skręcanego
doc.dr M. Życzkowski	Pojęcie wyteżenia konstrukcji i przykłady obliczeń
doc.dr R. Ciesielski	Kryteria oceny wpływów drgań i wstrząsów na budowlę
doc.dr J. Kaczmarek	Wpływ rozkładu naprężeń w ostrzu na jego zużycie
z-ca prof.dr K. Szpunar	Ugięcie płyty jako proces reologiczny

Na rok 1961 zaplanowano 8 zebrań naukowych.

Oddział w Łodzi przewiduje zorganizowanie w drugiej połowie b.r. 4 zebrań naukowych:

Wrzesień,	doc.dr E. Tuliszką	Temperatury w tarczach wirnikowych turbin gazowych
Październik,	mgr A. Liniecki	Dynamika mechanizmu przerzutowego krozna
Listopad,	mgr J. Gluza	Programowanie pracy maszyny cyfrowej XYZ
Grudzień,	mgr K. Grossman	Stateczność dynamiczna prętów ściskanych i skręcanych

Na rok 1961 Zarząd Oddziału zaplanował 5 zebrań naukowych.

Oddział w Poznaniu zorganizuje do końca b.r. 4 zebrania naukowe i 6-godzinne seminarium poświęcone miernictwu elektrycznemu wielkości mechanicznych. W roku 1961 przewiduje się

8 zebrań naukowych oraz 8-godzinna seminarium na temat transformacji Fouriera.

Oddział w Szczecinie. Plan zebrań na rok 1960 był opublikowany w zeszycie I/60 Biuletynu.

Plan 10 zebrań naukowych na rok 1961 przedstawia się następująco:

..... miesiąc	..... prelegent	..... temat .....
Styczeń	dr A.Radzikowski	Przegląd prac Katedry Mechaniki Gruntów z dziedziny stateczności podłoża i uszczelniania gruntu
Luty	prof.dr K.Lisowski	Dynamika sztormowego układu barycznego
Marzec	mgr Z.Paczkowski	Wpływy drugorzędne w belkach sprężonych
Kwiecień	mgr J.Kerjan	Stany graniczne w elementach poddanych zginaniu ze ścisaniem /stalowych/
Maj	mgr M.Kosecki	Teoria zginania belek mimośrodowych obciążonych /żelbetowych/
Czerwiec	mgr J.Kubicki	Praca przestrzenna mostów stalowych kratowych
Wrzesień	mgr H.Czubakowski	Pewne zagadnienia z wymiarowania konstrukcji stalowych
Październik	dr Z.Wiśniewski	Z dziedziny teorii plastyczności ciał niejednorodnych

Listopad mgr H. Ostapiuk O naprężeniach i stateczności
kratownic podczas montażu

Grudzień dr J. Sułocki Przegląd prac doświadczalnych
Katedry Mechaniki Budowli P.S.

Oddział we Wrocławiu planuje do końca b.r. zebrania naukowe z referatami:

mgr J. Langer	Rusztzy mostowe
doc. dr J. Zawadzki	Rozważania i badania odkształceń polimerów
mgr J. Siuta	Analiza przepływu niejednorodnej cieczy lepkiej
mgr J. Kmita	Badania nad zakotwiczeniem lin w konstrukcjach sprężonych
mgr W. Kasprzak	Analiza rentgenowska naprężeń
dr Z. Gergowicz	Badania nad ciśnieniem górotworów

Wydawnictwa Oddziału Gliwickiego

W czerwcu b.r. ukazał się drugi, 102-stronicowy zeszyt Sprawozdań z Zebrań Naukowych Oddziału Gliwickiego. P.T.M.T.S. zawierający 5 referatów, wygłoszonych na zebraniach naukowych Oddziału do końca 1959 r.: 1/ J. Pindera, Uwagi o współczesnych kierunkach doświadczalnych badań w mechanice, 2/ J. Jońca, J. Rąbalski, Metoda tensometryczna w zastosowaniu do pomiaru wydłużeń i naprężeń statycznych i dynamicznych, 3/ J. Jońca, J. Rąbalski, Wyznaczanie wielkości wewnętrznych oraz obciążeń metodą tensometrii operowej, 4/, 5/ S. Cieśla, A. Turowski, Badanie konstrukcji na modelach. Metoda wymuszonych przemieszczeń, Cz. I, Cz. II.

Forma wydania - równie staranna, jak pierwszego zeszytu, który spotkał się z uznaniem Zarządu Głównego. Jakkolwiek Sprawozdania wydawane są techniką rotaprintową, rysunki i fotografie, szczególnie w drugim zeszycie, są na poziomie najlepszych wydawnictw drukarskich.

W bieżącym roku mają się ukazać jeszcze dwa zeszyty Sprawozdań:

wrzesień 1960 r. - zeszyt 3, zawierający referaty wygłoszone na zebraniach naukowych Oddziału od stycznia do marca 1960 r.

grudzień 1960 r. - zeszyt 4, obejmujący zebrania od kwietnia do czerwca 1960 r.

Symposium Naukowe Oddziału P.T.M.T.S. w Gdańsku

Zgodnie z uchwałą Zarządu Głównego z dnia 19.06.1959 r. w dniach 3 i 4 czerwca 1960 r. odbyło się w Gdańsku Symposium poświęcone obliczaniu konstrukcji cienkościennych /prętowych/, zorganizowane przez miejscowy Oddział Towarzystwa.

Komitety Organizacyjny włączył do programu następujące referaty, wymienione w kolejności wygłoszenia:

1. Z.Brzeska - Stan wiedzy i kierunki rozwojowe w dziedzinie analizy konstrukcji cienkościennych w lotnictwie
2. R.Dąbrowski - Stan wiedzy i kierunki rozwojowe w dziedzinie analizy konstrukcji cienkościennych w budownictwie lądowo-wodnym

3. J. Więckowski - Stan wiedzy i kierunki rozwojowe w dziedzinie analizy konstrukcji cienkościennych w budownictwie okrętowym
4. K. Borsuk - Zwichrzenie bisymetrycznej belki dwuteowej o zmiennej wysokości
5. R. Dąbrowski - Jednoczesne zginanie i skręcanie belek cienkościennych /teoria II rzędu/
6. A. Chudzikiewicz - Ścisła teoria stateczności prętów cienkościennych o wielobocznym przekroju poprzecznym
7. E. Bielewicz - Drgania krzywoliniowe pręta cienkościennego o profilu otwartym pod wpływem obciążenia ruchomego
8. H. Mikołajczak - Drgania własne pręta o przekroju ceowym
9. R. Dąbrowski - Równania zginania i skręcania zakrzywionego pręta cienkościennego o przekroju niesymetrycznym
10. J. Bródka i M. Szejterwald - Zginanie i skręcanie cienkościennej rury o przekroju prostokątnym w fazie odkształceń sprężysto plastycznych
11. R. Brzezowski - Łączenie stali żywicami syntetycznymi a konstrukcje cienkościenne
12. R. Dąbrowski - Badania modelowe wpływu zniekształcenia przekroju na naprężenia normalne od zginania
13. S. Hojarczyk, M. Łubieński, J. Kżobukowski - Wpływ grubości ścianki na własności mechaniczne profili cienkościennych kształtowanych na zimno i określe-

- nie naprężeń dopuszczalnych w konstrukcjach stalowych
- 14. O. Popowicz - Obliczanie wytrzymałościowe bębnow i kół pędnych
- 15. J. Kasiński - Magnetyczna metoda pomiaru naprężeń wstępnych II rodzaju w stalowych blachach odkształconych na zimno
- 16. K. Wituszyński - Z zagadnień zginania cienkościennych układów złożonych
- 17. S. Weiss - Zgięcie belki cienkościennej o przekroju dwuteowym jako zagadnienie teorii cienkościennych ustrojów przestrzennych
- 18. Z. Wiśniewski - Obliczanie wieloprzęsłowego szędu, jako układu tarczownic z elementami wezglęwowymi pracującymi na zginanie i skręcanie

Ponieważ dwóch referentów nie mogło przybyć na konferencję, referaty wymienione pod poz. 14 i 15 nie zostały wygłoszone. Natomiast wygłoszony został dodatkowo referat P. Pruchniaka p. t. "Przykłady obliczania momentów zginających w dachach stożkowych według ścisłej i przybliżonej metody statycznej".

W ciągu dwóch dni obrad przedstawiono 17 prac. W Sympozjum wzięło udział 62 pracowników naukowych z całego kraju. W dyskusji zabierało głos 43 uczestników Sympozjum.

Konferencja Naukowa Oddziałów Gliwickiego i Wrocławskiego

Zarząd Oddziału P. T. M. T. S. w Gliwicach organizuje przy współudziale Oddziału Wrocławskiego w lutym lub marcu

1961 r., w Gliwicach środowiskową konferencję naukową, poświęconą powłokom cienkościennym, w szczególności teorii, metodom obliczania i konstrukcji powłok. Przewiduje się dwa dni obrad oraz 12 referatów, w tym 6 referatów członków Oddziału Gliwickiego i 6 referatów członków Oddziału Wrocławskiego.

III. K O N G R E S Y N A R O D O W Y C H T O W A -

R Z Y S T W M E C H A N I K I

V Jugosłowiański Kongres Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej

W dniach od 5 do 11 czerwca 1960 r. odbył się w Bled IV Jugosłowiański Kongres Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej zorganizowany przez Związek Inżynierów i Techników Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii oraz Jugosłowiańskie Towarzystwo Mechaniki.

Obrazy Kongresu odbyły się w dwóch sekcjach:

A - sekcja mechaniki ciała stałego, gdzie przedstawiono 32 prace, B - sekcja mechaniki cieczy z 16 referatami.

W Kongresie brało udział przeszło 120 uczestników, wśród nich naukowcy z Anglii, Bułgarii, Czechosłowacji, NRF, Polski i U.S.A.

Skład Polskiej delegacji był następujący:

doc.dr A.Kacner i dr P.Perzyna z ramienia Instytutu Podstawowych Problemów Techniki P.A.N. i prof.Z.Pączkowski z Politechniki Warszawskiej.

Doc.dr A.Kacner przedstawił pracę "Metoda dwóch układów podstawowych w zagadnieniach zginania płyt o nieciągłych warunkach brzegowych", dr P.Perzyna pracę "Ogólne rozwiązanie zagadnienia rozchodzenia się płaskich fal elasto-plastycznych w ośrodku niejednorodnym".

Kolejny VI Jugosłowiański Kongres Mechaniki odbędzie się w czerwcu 1962 r.